

Jak rozliczać dostawy towarów – skutki w VAT

1. Dostawy krajowe	3
1.1. Ustalenie momentu dostawy	3
1.2. Sprzedaż na kartę paliwową	6
1.3. Sprzedaż nieruchomości dotychczasowemu użytkownikowi wieczystemu	8
1.4. Sprzedaż w lokalach gastronomicznych	9
1.5. Aport jako dostawa towarów	10
2. Dostawy zagraniczne	11
2.1. Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów (WDT)	11
2.2. Eksport towarów	22
3. Transakcje łańcuchowe	27
3.1. Sprzedaż towaru dostarczanego przez inny polski podmiot	30
3.2. Sprzedaż kontrahentowi z UE towaru niedopuszczonego w Polsce do obrotu	31
3.3. Sprzedaż towaru, który nie trafia bezpośrednio do ostatecznego nabywcy	31
4. Sprzedaż za granicę towaru montowanego	32

Jak rozliczać dostawy towarów – skutki w VAT

Jedną z czynności, które podlegają opodatkowaniu VAT, jest dostawa towarów. Ustawodawca definiuje dostawę towarów jako przeniesienie prawa do rozporządzania towarami jak właściciel (art. 7 ust. 1 ustawy o VAT). Jednocześnie wprost wymienia czynności, które należy zakwalifikować jako dostawy towarów opodatkowane VAT. Jest to:

- 1) przeniesienie z nakazu organu władzy publicznej lub podmiotu działającego w imieniu takiego organu lub przeniesienie z mocy prawa prawa własności towarów w zamian za odszkodowanie;
- 2) wydanie towarów na podstawie umowy dzierżawy, najmu, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze zawartej na czas określony lub umowy sprzedaży na warunkach odroczonej płatności, jeżeli umowa przewiduje, że w następstwie normalnych zdarzeń przewidzianych tą umową lub z chwilą zapłaty ostatniej raty prawo własności zostanie przeniesione;
- 3) wydanie towarów na podstawie umowy komisu: między komitentem a komisantem, jak również wydanie towarów przez komisanta osobie trzeciej;
- 4) wydanie towarów komitentowi przez komisanta na podstawie umowy komisu, jeżeli komisant był zobowiązany do nabycia rzeczy na rachunek komitenta;
- 5) ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, ustanowienie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu oraz przekształcenie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego na spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, a także ustanowienie na rzecz członka spółdzielni mieszkaniowej odrębnej własności lokalu mieszkalnego lub lokalu o innym przeznaczeniu oraz przeniesienie na rzecz członka spółdzielni własności lokalu lub własności domu jednorodzinnego;
- 6) oddanie gruntów w użytkowanie wieczyste;
- 7) zbycie praw wymienionych w pkt 5 i 6.

SŁOWNICZEK

Umowy dzierżawy, najmu, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze, wymienione w pkt 2, to umowy, w wyniku których, zgodnie z przepisami o podatku dochodowym, odpisów amortyzacyjnych dokonuje korzystający, oraz umowy leasingu w rozumieniu tych przepisów, których przedmiotem są grunty.

Opodatkowaniu podlega odpłatna dostawa towarów. Jednocześnie ustawodawca określa wprost, kiedy nieodpłatne przekazanie towarów podlega opodatkowaniu. Ma to miejsce, gdy dochodzi do nieodpłatnego przekazania przez podatnika towarów należących do jego przedsiębiorstwa, w szczególności do:

- 1) przekazania lub zużycia towarów na cele osobiste podatnika lub jego pracowników, w tym byłych pracowników, wspólników, udziałowców, akcjonariuszy, członków spółdzielni i ich domowników, członków organów stanowiących osób prawnych, członków stowarzyszenia,
 - 2) wszelkich innych darowizn
- jeżeli podatnikowi przysługiwało, w całości lub w części, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów lub ich części składowych.

Nie podlega opodatkowaniu przekazanie prezentów o małej wartości i próbek, jeżeli przekazanie to następuje na cele związane z działalnością gospodarczą podatnika (art. 7 ust. 3 ustawy).

SŁOWNICZEK

Prezenty o małej wartości to przekazywane przez podatnika jednej osobie towary:

- 1) o łącznej wartości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 100 zł, jeżeli podatnik prowadzi ewidencję pozwalającą na ustalenie tożsamości tych osób,
- 2) których przekazania nie ujęto w ewidencji, o której mowa w pkt 1, jeżeli jednostkowa cena nabycia towaru (bez podatku), a gdy nie ma ceny nabycia, jednostkowy koszt wytworzenia, określone w momencie przekazywania towaru, nie przekraczają 10 zł.

Próbka to identyfikowalne jako próbka egzemplarz towaru lub jego niewielką ilość, które pozwalają na ocenę cech i właściwości towaru w jego końcowej postaci, przy czym ich przekazanie (wręczenie) przez podatnika:

- 1) ma na celu promocję tego towaru oraz
- 2) nie służy zasadniczo zaspokojeniu potrzeb odbiorcy końcowego w zakresie danego towaru, chyba że zaspokojenie potrzeb tego odbiorcy jest nieodłącznym elementem promocji tego towaru i ma skłaniać tego odbiorcę do zakupu promowanego towaru.

1. Dostawy krajowe

Jednym z podstawowych problemów, jakie dotyczą podatników przy dokonywaniu transakcji krajowych, jest ustalenie, czy doszło do dostawy oraz kiedy nastąpił moment dostawy.

1.1. Ustalenie momentu dostawy

Na podstawie art. 19a ust. 1 ustawy obowiązek podatkowy dla dostaw towarów powstaje z chwilą ich dokonania. Dlatego zasadnicze znaczenie ma ustalenie, w jakim momencie dochodzi do dostawy. Nietrudno ustalić ten moment, gdy klient odbiera towar bezpośrednio. Dzień wydania towaru jest dniem dokonania dostawy, a tym samym powstania obowiązku podatkowego. Problemy zaczynają się, gdy towar jest wysyłany do kupującego lub prawo własności jest przeniesione pod warunkiem podpisania aktu notarialnego. Dla rozliczeń VAT nie ma znaczenia, kiedy prawo własności przechodzi pod względem prawnym. Decydujące znaczenie ma, kiedy nabywca może dysponować kupionym towarem jak właściciel.

W orzecznictwie sądów administracyjnych podkreśla się, że nie można utożsamiać użytego przez ustawodawcę pojęcia „rozporządzanie towarami jak właściciel” jedynie w sensie prawnym. W wyroku z 28 maja 2010 r. (sygn. akt I FSK 963/09) NSA uznał, że:

 (...) z punktu widzenia opodatkowania czynności podatkiem od towarów i usług istotne jest nie tyle przeniesienie prawa własności, lecz przeniesienie prawa do rozporządzania towarem jak właściciel; w unormowaniu tym chodzi zatem o aspekt faktyczny sprowadzający się do przekazania faktycznej możliwości dysponowania towarem, a nie rozporządzania nim w sensie prawnym.

1.1.1. Towary wysyłane do kupującego

W przypadku gdy towary są wysyłane do kupującego, natomiast ani w umowie, ani w regulaminie sklepu nie ustalono momentu dostawy, należy przyjąć zasadę ustalania tego momentu wynikającą z art. 544 § 1 Kodeksu cywilnego. Według tej zasady, jeżeli rzecz sprzedana ma być przesłana przez sprzedawcę do miejsca, które nie jest miejscem spełnienia świadczenia, poczytuje się w razie wątpliwości, że wydanie zostało dokonane z chwilą, gdy w celu dostarczenia rzeczy na miejsce przeznaczenia sprzedawca powierzył